

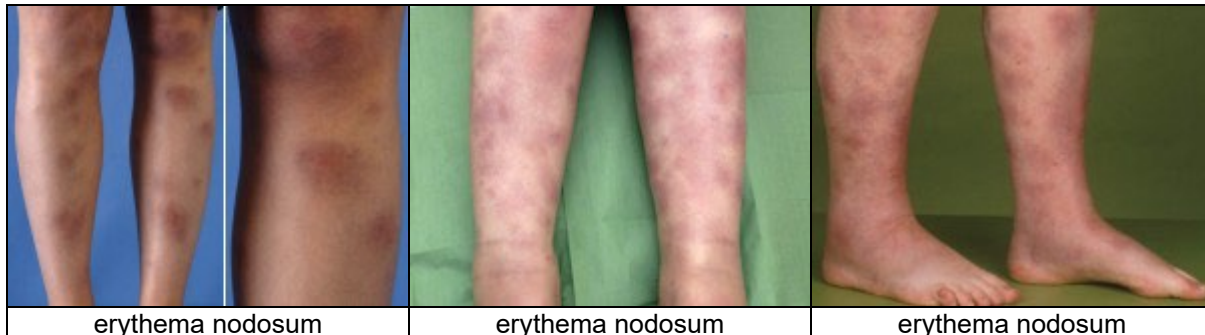

ERYTHEMA NODOSUM

WAT IS ERYTHEMA NODOSUM ?

Erythema nodosum is een huidaandoening waarbij opeens pijnlijke rode bulten ontstaan op de benen, vaak aan de voorkant van de onderbenen. Deze bulten worden veroorzaakt door ontstekingen in het onderhuidse vet. Het is meestal een reactie op een doorgemaakte infectie, of een andere ziekte, of op geneesmiddelen. Het gaat vanzelf weer over.

HOE ZIET ERYTHEMA NODOSUM ER UIT ?

Bij erythema nodosum ontstaan er plotseling pijnlijke rode en warm aanvoelende bulten op de benen, meestal aan de voorkant van de onderbenen. Ze kunnen ook op de armen zitten. De plekken zijn 1-5 cm groot en het grootste gedeelte zit onder de huid (in het vet). Soms zijn het grotere plekken of schijven van ontsteking. Meestal zit het aan beide benen. Vaak is er ook enige zwelling van de benen, vocht kan zich ophopen (oedeem) aan de onderbenen en rond de enkels. De plekken worden later blauw en trekken langzaam weg. Er kunnen wel weer nieuwe verschijnen op andere plekken. Meestal duurt het 3-6 weken voordat het helemaal over is.

Bij een aanval kunnen ook andere klachten voorkomen zoals koorts, vermoeidheid, hoofdpijn, zich ziek voelen, pijnlijke gewrichten, ontstoken ogen. Ook dat gaat vanzelf weer over.

WAT IS DE OORZAAK VAN ERYTHEMA NODOSUM ?

Erythema nodosum is een ontsteking van de vetcellen in de vetlaag die onder de huid zit. De ontsteking is een reactie (een soort allergische reactie) op iets. Dat kan zijn een doorgemaakte infectie (vaak luchtweginfecties of darminfecties), of een geneesmiddel dat in de voorafgaande weken is gebruikt. Een bekende oorzaak is een infectie met streptokokken, een bacterie die keelontsteking en keelpijn kan veroorzaken. Maar ook allerlei verkoudheids virussen kunnen het uitlokken. Erythema nodosum kan ook ontstaan bij interne ziekten zoals sarcoidose of darmziekten zoals de ziekte van Crohn, maar dat is zeldzaam. Heel vaak is het totaal niet duidelijk wat de oorzaak is geweest.

WIE KAN ERYTHEMA NODOSUM KRIJGEN ?

In principe kan iedereen erythema nodosum krijgen. Jaarlijks zijn er circa 800 nieuwe patiënten in Nederland. Het komt vooral voor bij vrouwen tussen de 15 en 40 jaar.

IS ERYTHEMA NODOSUM BESMETTELIJK ?

Erythema nodosum is niet besmettelijk. Het kan een reactie zijn op bacteriën, bijvoorbeeld op een bacterie die keelontsteking veroorzaakt, maar in de plekken zelf zitten geen bacteriën.

HOE WORDT DE DIAGNOSE GESTELD ?

De diagnose wordt gesteld op het klinisch beeld, op hoe het er uit ziet. Meestal is het niet nodig om aanvullend onderzoek te doen. Soms wordt er een huidbiopt afgenomen onder lokale verdoving (als het beeld niet helemaal duidelijk is).

Afhankelijk van of er andere klachten zijn of waren, bijvoorbeeld hoesten of keelpijn, kan nog een keelkweek worden gedaan, of bloedonderzoek, of een röntgenfoto worden gemaakt om te proberen te achterhalen wat de oorzaak is geweest. Omdat er vaak niets gevonden wordt en erythema nodosum vanzelf weer overgaat kan men ook besluiten om geen verder onderzoek te doen en gewoon af te wachten tot het weer wegtrekt.

HOE WORDT ERYTHEMA NODOSUM BEHANDELD ?

Erythema nodosum gaat vanzelf weer over. De pijn en de ontsteking kan worden verminderd door pijnstillers te gebruiken die tevens een ontstekingsremmende werking hebben, zoals aspirine (acetylsalicylzuur), diclofenac, ibuprofen, of indometacine.

- acetylsalicylzuur tablet of bruistablet 500 mg: 4 maal daags 1 of 2 tabletten.
- diclofenac 25 mg: maximaal 6 tabletten van 25 mg per dag.
- diclofenac retard 75 mg: 1 of 2 keer per dag 75 mg.
- ibuprofen 200 mg: maximaal 8 tabletten van 200 mg per dag.
- indometacine 50 mg: 3-4 keer per dag 50 mg.

Als de ontstekingen ernstig zijn is het verstandig om rust te nemen, en zelfs bedrust of op de bank gaan liggen en niet teveel rondlopen. Bij veel vocht in het been kan een zwachtel of elastische kous of verbandkous helpen. Aan de andere kant kunnen die ook weer pijn veroorzaken als het te strak zit door druk op de pijnlijke bulten.

Als er een onderliggende oorzaak wordt gevonden, dan zal die worden behandeld als dat mogelijk is, en nog nodig. Maar vaak wordt geen oorzaak gevonden, of het ging om een infectie die al weer over is.

WAT IS DE PROGNOSE ?

Bij de meeste patiënten verdwijnt erythema nodosum vanzelf binnen 3 tot 6 weken, en daarna komt het nooit meer terug. Bij enkelen duurt het langer, of komt het wel weer terug.

